

Achtergronden bij het klooster van Montserrat

Buiten Barcelona in Spanje ligt het legendarische klooster van Montserrat, halverwege een steile, kale berg. Het is al eeuwenlang een plaats van religieuze bedevaarten mogelijk zelfs teruggaand tot vóór de christelijke jaartelling. Van het 11e-eeuwse benedictijnenklooster zijn alleen ruïnes te vinden, het nieuwe klooster werd gebouwd in de 19e eeuw. Het klooster in Montserrat is de thuisbasis van een van de beroemde "Zwarte Maagd" beelden.

Het klooster van Santa Maria de Montserrat is ontstaan uit een van de hermitages. Een groot aantal pelgrims ging erheen, vooral vanwege hun geloof in de wonderwerkende krachten van het zwarte Maria beeld. Het klooster was ook een cultureel centrum van de eerste orde. Sommige monniken hadden gestudeerd aan verre universiteiten als Parijs of Bologna. Geestelijken uit adellijke Spaanse families, meestal uit Catalonië, vertegenwoordigden de aristocratie in Montserrat door hun viering van dagelijkse missen. Zo werd Montserrat het spirituele, culturele en politieke centrum van Catalonië.

Omdat er geen pelgrimsherberg in Montserrat was, brachten de bezoekers de nacht door in de kerk, waardoor de liturgische kamer werd herschikt tot een herberg. De liederen van het Libre Vermell waren bedoeld om de traditionele seculiere liederen en dansen te vervangen die door de feestvierende pelgrims tijdens de nachtwake werden uitgevoerd. Passend bij deze taak hebben de "Cants dels Romeus", de liederen van de pelgrims, een populaire toon. Sommige Spaanse traditionele melodieën werden waarschijnlijk ook gebruikt, maar hun oorspronkelijke teksten werden vervangen door religieuze teksten die essentiële punten van de christelijke heilsleer aan de gelovigen moesten overbrengen. De erudiete en bereisde monniken uit Montserrat combineerden ook muzikale invloeden uit verschillende Europese regio's.

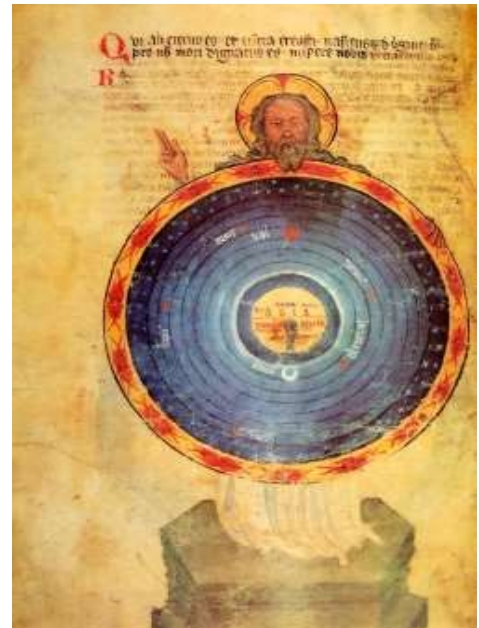
Achtergronden bij het LLibre Vermell

Een van de kostbaarste schatten uit de bibliotheek van Montserrat is een codex uit de late veertiende eeuw. Het manuscript is vernoemd naar de roodfluwelen omslag die werd gemaakt in de late 19e eeuw. Wel 35 van de oorspronkelijke 172 vellen in folio van dit manuscript zijn verloren gegaan. Naast diverse andere inhoud, voornamelijk voor liturgisch gebruik, bevat een van de fascikels (folio 21v - 27r) tien muziekwerken (genoteerd in de jaren 1396-1399). Het rode boek van Montserrat was in eerste instantie niet rood. Het was een losbladig boekwerk met veel prachtig gekalligrafeerde teksten en iconen en werd in de 15e eeuw bij het uitbouwen van de kapel gevonden. Het stamt uit ongeveer 1399. De rode kافت werd er in de 19e eeuw ter bescherming omheen gemaakt en sindsdien heet het Llibre Vermell de Montserrat.

Het lijkt op perkament geschreven in het Latijns. De pagina's zijn handgeschreven met afbeeldingen en capita in kleur. Een anonieme scribent legt in de tekst van het boek de beoogde functie uit van de door hem gekopieerde stukken:

"Quia interdum peregrini quando vigilant in ecclesia Beate Marie de Monte Serrato volunt cantare et trepudiare, et etiam in platea de die, et ibi non debeant nisi honestas ac devotas cantilenas cantare, idcirco superius et inferius aliquae sunt scripte. Et de hoc uti debent honeste et parce, ne perturbent perseverantes in orationibus et devotis contemplationibus."

Vertaling:

"Toevallig willen de pelgrims, terwijl ze de nachtwake houden in de kerk van de Heilige Maagd van Montserrat, soms verlangen om te zingen en te dansen en zelfs overdag, op het Kerkplein, waar alleen deugdzame en vrome liederen mogen worden gezongen, zijn hier enkele geschikte liederen opgeschreven voor deze behoefte. Deze moeten op een respectvolle en gematigde manier worden gebruikt, om degenen die hun gebeden en religieuze overpeinzingen willen voortzetten niet te storen."